

Analiza devetmesečnega poslovanja 1980

Za nami je 9-mesečni obračun poslovanja, za katerega lahko trdimo, da je bil za DO HOJA uspešen. Vse TOZD so poslovale bolj ali manj uspešno. Naša prizadevanja so dala določene uspehe. Na poti ciljev, ki smo si jih zadali, se ne smemo ustaviti. Še naprej si moramo prizadevati, da bomo čimbolj racionalno izkoriščali surovine, material in čas, ko smo na delu. Zanimariti pa seveda ne smemo tudi kvaliteto dela. Kljub težavam pri nabavi surovin in repromaterialov je bila naša proizvodnja dokaj zadovoljivo oskrbovana.

Če analiziramo 9-mesečne rezultate, vidimo, da smo planirane cilje dosegli oziroma presigli. Izmed posameznih kategorij v delitvi celotnega prihodka (plačana realizacija) je zabeležen največji porast pri akumulaciji (poslovni sklad, rezervni sklad, amortizacija nad z zakonom predpisano stopnjo). Porast osebnih dohodkov je imel manjšo stopnjo. Osebnih dohodki so v primerjavi z 9 meseci 1979 narasli za 23 % in so znašali 7.591,65 din povprečno na zaposlenega, kar pomeni padec realnih OD, saj so se življenjski stroški zvišali za ca. 30 %. Naši osebni dohodki so rasli v skladu z resolucijo za leto 1980, ki smo jo sprejeli na začetku leta. Spoštovanje resolucije za 9 mesecev nam daje možnost dviga OD v zadnjem tromesečju. Zavedati pa se moramo, da so OD odvisni od rezultatov našega dela.

Tudi v tretjem tromesečju smo nadaljevali z investicijskimi vlaganji. Težave so nastale

pri uvozu opreme, katero imamo že plačano (TOZD Stavbno mizarstvo, Žaga Rob, Žaga Škofljica), pa je ne moremo letos uvoziti zaradi administrativnih ukrepov. To pa nam bo seveda povzročilo daljšo dobo pri aktiviranju investicij in s tem večje stroške. Kot vire za investicijo smo upoštevali kredit LB (Polhov Gradec) in pa lastna sredstva iz amortizacije in poslovnega sklada.

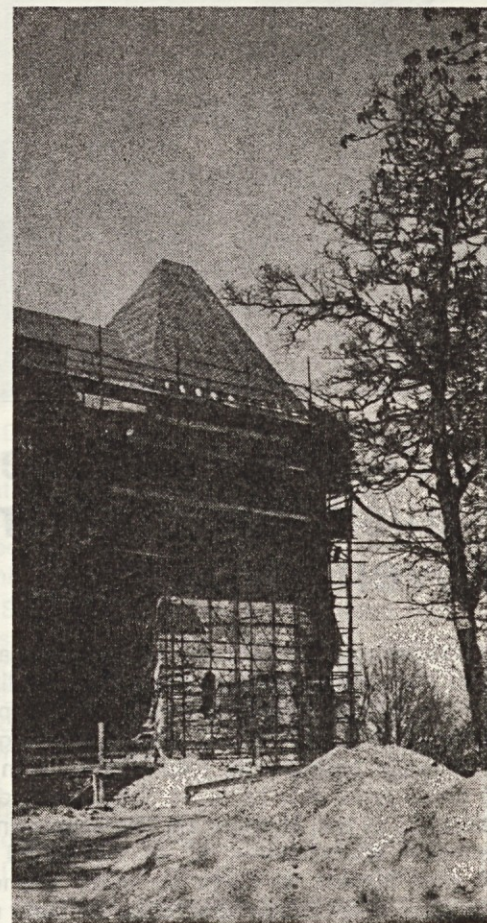
Doseženi izvoz se je proti planiranemu povečal za 25 %, proti letu 1979 pa za 77 %. Delež izvoza v fakturirani realizaciji znaša 18 %, leta 1979 v istem obdobju pa je znašal 15 %. Izvažali smo pretežno na konvertibilno tržišče, in to obešalnike, svečnike, opremo hotelov in žagan les. V mesecu septembru so nam bile s sklepom SIS zmanjšane devizne pravice iz 80 % na 35 %, kar pomeni, da pri 1,00 din izvoza lahko uvozimo za 0,35 din materiala (prej 0,80 dinarja). Pogoji za uvoz pa se še nadalje zaostrujejo. Vsaka OZD si mora prizadevati za ravnovesje devizne bilance oziroma za devizni suficit, kar pomeni večji izvoz od uvoza. Uvoz se nam je povečal, razmerje izvoz: uvoz je padlo, vendar je suficit plačilne bilance v DO Hoja v porastu.

Ob koncu septembra nas je bilo v Hoji 780 delavcev, kar je 5 % več kot 31. 12. 1979. Povečanje zaposlenih je posledica sprejetja novih delavcev iz DO Žimnica, ki je šla v stečaj (58 delavcev sprejetih 15. avgusta na TOZD Pohišvo Polhov Gradec).

DELITEV CELOTNEGA PRIHODKA DO HOJA

	Plan I—IX/80	Doseženo I—IX/80	Doseženo I—IX/79	IND 80/P1	IND 80/79
CELOTNI PRIHODEK	325.850	351.014	251.966	108	139
Od tega izvoz	48.750	60.289	33.543	124	180
Porabljena sredstva	183.741	200.045	138.531	109	144
Od tega minimalna amort.	10.305	9.200	7.679	89	120
DOHODEK	140.109	150.969	113.435	108	133
Obveznosti iz dohodka	44.541	42.323	34.245	95	124
Od tega posp. amort.	5.145	4.087	3.812	79	107
ČISTI DOHODEK	95.568	108.646	79.190	114	137
Osebnih dohodki	75.698	73.610	59.657	97	123
AKUMULACIJA (posl. skl., rezervni, posp. amort.)	15.027	29.375	12.449	195	236

Iz gornje tabele je razvidno, da je bila delitev dohodka v globalu pravilna, saj je dohodek naraščal hitreje kot sredstva za OD in skupno porabo, kar pa se je odrazilo v povečanju akumulacije.

Vsem članom kolektiva, sodelavcem in poslovnim prijateljem želimo srečno in uspešno 1981. leto

Uredništvo

Ureja uredniški odbor: Janez Cimperman, Katja Florjančič, Alojz Hiti, Peter Hafner, Albin Metež, Vinko Peček in Jože Škrbec
Odgovorna urednica: Katja Florjančič
Oproščeni prometnega davka po sklepu pristojnega organa št. 421/72.

Tisk: Tiskarna Slovenija Ljubljana

HOJA se vključuje v razreševanje manjšinske problematike Slovencev v Italiji

10. novembra 1975. leta sta šefa jugoslovanske in italijanske diplomacije v mestecu blizu Ancone podpisala pogodbo med SFRJ in republiko Italijo kot sporazum o pospeševanju gospodarskega sodelovanja med državama in s tem odprli nova pota za njuno nadaljnje sodelovanje. To je tudi temeljni cilj takoimenovanih »Osimskih sporazumov«, ki so namenjeni v prvi vrsti ljudem, ki živijo na obeh straneh meje, utrditvi njihovega spoznanja, da meja ne sme biti ločnica, marveč stičišče za sodelovanje. Zato sporazumi nakazujejo rešitve vseh odprtih vprašanj, ki jih je nakopičila preteklost in za njihovo reševanje obvezujejo odgovorne organe obeh držav.

Pomembno postavko v uresničevanju Osimskih sporazumov predstavlja tudi gospodarsko sodelovanje, v okvir katerega spadajo tudi projekti podjetij, ki se ustanavljajo z mešanim kapitalom. V različnih fazah uresničevanja so sedaj tri podjetja v okolici Čedadu, in sicer Beneco, Veplas in Hobles. Ta podjetja organizirajo svojo proizvodnjo v sodelovanju z mirenškim Cicibanom, koprskim Iplasom in našo DO Hoja.

Za nas, delavce Hoje, pa je sigurno zanimivo to, kako je sploh prišlo do ideje, da tudi Hoja sodeluje kot soustanovitelj mešanega podjetja v Italiji?

Gospodarski odbor slovenske manjšine beneških Slovencev je dal iniciativo in tudi program, kako poživiti gospodarsko dejavnost v beneški Sloveniji. Predlagal je predvsem dejavnosti lesne industrije, kar utemeljuje z naslednjimi ugotovitvami:

1. Jugoslavija in Slovenija sta veliki izvoznici lesa in lesnih izdelkov na italijansko tržišče.
2. Lesna industrija je v Sloveniji dosegla zelo visoko produktivno raven in uporablja naj-sodobnejšo tehnologijo.
3. Les in izdelki iz lesa so zelo uporaben material, posebno pri sanacijah in popravilih zgradb.
4. Po potresu porušena Furlanija potrebuje velike količine lesa in lesnih izdelkov.
5. V Furlaniji ni večjih lesnopredelovalnih obratov za stavbno pohištvo in tesarstvo. Večina

teh izdelkov prihaja iz okolice Treviza, Padova, Tirola ali pa iz Avstrije.

6. Furlanija ima zelo razvito pohištveno industrijo (Manzano, okolica Vidma).

Te ugotovitve so načrtovalce gospodarskega razvoja Beneške Slovenije vodile k sestavi predloga programa, ki predvideva naslednje lesnopredelovalne obrate:

- žagarski obrat
- obrat decimiranega lesa,
- obrat stavbnega pohištva,
- tesarski obrat,
- obrat lesenih igrač.

Z ozirom na raznovrstnost programa je bilo dne 20. 6. 1979 v Trstu na sestanku v prisotnosti predstavnikov gospodarskega odbora za Benečijo, Slovenijalesa, Lesnine in Ljubljanske banke dogovorjeno, da se najprej pristopi k izdelavi in realizaciji investicijskega programa za obrat stavbnega pohištva. Za pripravo programa sta bila zadolžena Slovenijales in Lesnina, ki je v sedanji fazi ostala sama in je še nadalje nosilka za izdelavo programa.

Zakaj je dobil v programu prednost obrat stavbnega pohištva?

Katastrofalni potres maja in septembra 1976 je povzročil na stanovanjskih in drugih objektih zelo veliko škodo. Tako bo potrebno v naslednjih letih samo za sanacijo posledic potresa zgraditi 15.000 novih stanovanj in sanirati 20.000 stanovanj. Za to pa primanjkuje predvsem ponudbe gradbenega pohištva po posebnih naročilih, za katerega je pri obnavljanju objektov na potresnem območju veliko popraševanje.

Ob tem teče še gradnja stanovanj, ki ni vezana na posledice potresa. Država z ugodnimi krediti omogoča pospešeno izgradnjo in sanacijo. Obnova bo trajala po sedaj znanih planih najmanj 10 let, kar zagotavlja novi tovarni zanesljiv odjem za vse to obdobje.

Možnosti plasmana stavbnega pohištva po posebnih naročilih so ugodne na celem področju severne Italije, zato bo prodaja razširjena do Milana in Firenc. Del proizvodnje bo namenjen tudi izvozu, in to predvsem v Švico.

Z ozirom na aktualnost programa se je pričelo z iskanjem primernih partnerjev za izved-

bo programa. Lesnina se je kot nosilec projekta obrnila na našo DO iz naslednjih vzrokov:

1. Hoja je poznan in soliden proizvajalec stavbnega pohištva po naročilu.
2. Hoja je pomemben partner Lesnine.
3. Obe delovni organizaciji sta članici SOZD Uniles.
4. Hoja ima zunanjetrgovinsko registracijo.
5. Hoja ima usposobljene kadre za organizacijo in vodenje proizvodnje stavbnega pohištva.

Pobuda Lesnine je narekovala takojšen prestop k zbiranju informacij in analiziranju učinkov in posledic take poslovne odločitve naše delovne organizacije.

Ugotovitve so naslednje:

1. Lesna industrija ima v Jugoslaviji, posebno pa še v Sloveniji, prevelike kapacitete, zato je izdelke nemogoče prodati v celoti na domačem trgu.
2. Lesna industrija je prisiljena svoje izdelke prodajati na tuja tržišča.
3. Naša DO je že sedaj prisotna na tujih tržiščih s svojimi izdelki.
4. Interes naše DO je, da svoj izvoz še poveča, posebno še z izdelki, ki jih do danes še ne izvažamo.
5. Gospodarska situacija v prihodnjih letih bo zaradi zmanjšane porabe na vseh ravneh prisilila gospodarstvo, da bo izvažalo na tuja tržišča.

6. Naši DO omogoča partnerstvo v mešanem podjetju izven naših meja povečanje izvoza na tuja tržišča, in to predvsem na osnovi dolgoročne kooperacijske pogodbe.

7. Kooperacijska pogodba omogoča tudi uvoz repromaterialov, ki jih za proizvodnjo izvoznih izdelkov potrebujemo.

8. Izvoz prek mešanega podjetja je mogoče v nekaterih primerih lažje plasirati na področje EGS.

9. Investicije v mešana podjetja, ki se izgrajujejo na obmejnem področju, naša družba močno podpira in nudi za njihovo realizacijo finančna sredstva pod zelo ugodnimi pogoji.

10. Investitorji z lastnimi finančnimi sredstvi sodelujejo v manjšem obsegu.

Na osnovi teh ugotovitev je vodstvo DO Hoja predlagalo centralnemu delavskemu svetu DO, da je na svoji seji dne 8. 10. 1980 sprejel sklep, ki je dovoljeval podpis protokola o ustanovitvi mešanega podjetja v Čedadu dne 17. 10. 1980. S tem podpisom DO Hoja ne sprejema nikakršnih finančnih obveznosti in služi kot osnova za pridobivanje finančnih sredstev pri bankah in ustreznih dovoljenj na republiški in zvezni ravni. Ko bo vse to pridobljeno, bo DO Hoja izpolnila vse pogoje, da bo podpisala pravno-formalni dokument o ustanovitvi mešanega podjetja.

Kdo so partnerji v mešanem podjetju?

Z jugoslovanske strani nastopa kot edini partner DO »Hoja« v sodelovanju z Lesnino, katera bo tudi garant za pridobljene kredite proti bankam.

Z italijanske strani pa nastopata dva partnerja, in to:

1. **BENEDIL** — gradbeno podjetje iz Čedadu. Ustanovljeno je bilo leta 1976 in v največji meri obnavlja od potresa poškodovane hiše, pri tem pa uporablja tehnologijo, ki jo je prevzelo od Zavoda za raziskavo materiala in konstrukcij iz Ljubljane.

Podjetje ima danes 72 zaposlenih delavcev, od tega 59 v proizvodnji, 4 v projektivnem biroju in 9 na upravi.

V letu 1980 ima podjetje planirani 2 milijardi lir celotnega prihodka.

2. **MAZORA MASSIMILIANO** — trgovina z lesom, import-export, Čedad.

V letu 1980 bo podjetje ustvarilo 5 milijard lir celotnega prihodka.

Vsi partnerji smo se na enem od skupnih sestankov tudi dogovorili, kakšno ime naj bi imele mešano podjetje. Na predlog italijanskih partnerjev smo se sporazumeli, naj se mešano podjetje imenuje »HOBLES«, kar predstavlja prve črke treh DO, in to Hoje, Benedila in Lesnine.

Na koncu naj povem še to, da naša DO s partnerstvom pri ustanovitvi mešanega podjetja

»HOBLES« zasleduje poleg lastnih interesov tudi v veliki meri družbene in s tem aktivno prispeva svoj delež k povečanju blagovne menjave med Italijo in Jugoslavijo kot dvema prijateljskima državama, ki sta s svojo odprto mejo in podpisom Ozimskih sporazumov dokazali svetu, kako je mogoče v duhu medsebojnega prijateljstva in sožitja urejati medsebojne odnose.

Generalni direktor
ing. Damjan Vidovič

Možnosti razvoja Hoje v naslednjem srednjeročnem obdobju

Delavski svet Hoje je sprejel sklep o pristopu k pripravi srednjeročnega plana razvoja DO Hoje za obdobje 1981—1985 že 15. februarja 1979.

Prva analiza poslovanja sedanjega srednjeročnega obdobja je bila opravljena junija 1979, analiza razvojnih možnosti TOZD in DO Hoje oktobra 1979, smernice srednjeročnega razvojnega plana januarja 1980.

Samoupravni sporazumi o temeljih plana po TOZD so bili sprejeti 6. oktobra 1980, za DO Hoja pa ga je sprejel DS Hoje 8. oktobra 1980.

Pri izdelavi posameznih aktov so sodelovale ustrezne strokovne službe iz temeljnih organizacij in skupnih služb, pri kreiranju usmeritve razvoja pa poleg strokovnih služb tudi vsi samoupravni organi, družbenopolitične organizacije prek svojih delegatov in članstva oziroma vsi zaposleni na zborih delovnih ljudi po TOZD in DSSS. Posamezne akte smo obravnavali in sprejemali na organih, ki so določeni po metodologiji javne obravnave in sprejemanja plana. V samoupravnem sporazumu o temeljih plana razvoja DO Hoje za obdobje 1981—1985, ki predstavlja zadnji dokument dosedanje priprave pred izdelavo plana razvoja DO Hoja, smo že opredelili glavne smeri in možnosti razvoja. Sprejem srednjeročnega plana je predviden do konca leta 1980 ali v prvih mesecih leta 1981. Iz navedenih sporazumov je razvidno, da se bo obseg proizvodnje bolj povečal kot v sedanjem srednjeročnem obdobju, pri delitvi celotnega prihodka, ki bo sledil ustvarjenemu obsegu proizvodnje, pa se bomo obnašali bolj gospodarno. Tako je predvidena poprečna letna stopnja rasti obsega proizvodnje 5,4% (v sedanjem obdobju 3,3%), dohodka 5,6%, čistega dohodka 6%, mase osebnih dohodkov 4,8%, produktivnosti 4,4%, zaposlenosti 0,8% in izvoza 3%.

Iz teh podatkov je razvidno, da je predvidena hitrejša rast dohodka in čistega dohodka od mase za osebne dohodke. Taka delitev bo omogočila večje odvajanje v sklade, ki ostanejo po pokritju vseh obveznosti do vključno osebnih dohodkov. Ustvarjena sredstva bodo omogočila namenjanje večjih lastnih investicijskih sredstev za pridobivanje vseh zunanjih virov, ki bodo skupaj omogočili realizacijo predvidenega plana investicij.

Realni osebni dohodki na zaposlenega zaradi poostrene delitve dohodka ne bodo padali, ker bo s predvideno stopnjo produktivnosti 4,4% stopnja zaposlovanja nižja od povečanja obsega proizvodnje in s tem tudi potrebna masa osebnih dohodkov.

Produktivnost časa bomo dosegli z izboljšanjem organizacije dela z obstoječo tehnologijo in z izboljšanjem opremljenosti z novimi naložbami.

Stopnja rentabilnosti poslovanja, izražena v skladih, in obema amortizacijama proti celot-

nemu prihodku, bomo izboljšali za 1,6% glede na določeno razmerje v sedanjem obdobju.

To bomo dosegli z racionalizacijo trošenja direktnih materialnih stroškov iz naslova njihovih izkoristkov, izbora ustrezne kvalitete in uvajanja novih izdelkov, režijskih materialnih stroškov, efekti od deviz, poleg že predvidenega porasta produktivnosti in efektov iz novih investicij.

Vsa našeta področja se v medsebojni odvisnosti in na tako predvidenih rezultatih poslovanja (za doseganje teh smo se obvezali vsi zaposleni v Hoji) temelji celotni plan investicij, ki je predviden po TOZD in cenah iz leta 1980 v naslednjih vrednostih v tisočih din:

	Doseženo 1976 30. 9. 1980 po tekočih cenah	Plan 1981—1985 po cenah 1980
Podpeč	13.884	75.300
Polhov Gradec	41.905	14.920
Tapetništvo	—	16.000
Stavbno miz.	16.385	25.700
Čedad	—	6.000
Rob	7.531	3.950
Škofljica	11.111	80.800
Tesarstvo	10.493	16.380
DSSS	3.693	2.650
Skupaj	105.002	241.700
Preračunano na cene leta 1980 po stopnji inflacije	135.410	241.700

Plan investicij za naslednje obdobje je višji za 78% v primerjavi z doseženimi investicijami v sedanjem srednjeročnem obdobju, preračunano vse na cene iz leta 1980.

Predvidene investicije bodo pokrite iz naslednjih virov v tisočih din:

Lastna sredstva	60.000
Sovlagatelji	43.000
Komercialni krediti	61.200
Krediti LB, GBL	72.500
Drugi krediti	5.000
Skupaj	241.700

Na investicijskem področju kakor tudi v pogledu povečevanja obsega proizvodnje imamo predvidene večje stopnje porasta od poprečnih stopenj (zaradi splošnih omejitev in zmanjšanih realnih možnosti), kar pomeni, da smo si postavili v zaostrenih razmerah poslovanja zahtevne naloge. Vendar izhajajo te naše potrebe iz zaostanka na področju investicijskih vlaganj v preteklih letih, čeprav smo uspeli v zadnjih dveh letih doseči že kar zadovoljivo stopnjo vlaganja. Te naložbe in obveznosti, ki smo jih zaposleni sprejeli v temeljih plana razvoja

TOZD in DO, bodo omogočile ustvariti lastna sredstva v vrednosti 60 milijonov din. Sovlagatelje bomo pridobili na podlagi sedanje situacije na področju potreb po žaganem lesu in deviz od partnerjev, ki bodo pripravljene investirati v naše dejavnosti. Komercialni krediti od dobaviteljev opreme bodo možni, kolikor ne bo novih družbenih restrikcij na tem področju, bančni in drugi krediti pa so že preživeli selekcijo, ki je bila opravljena pri prvem filtriranju investicijskih potreb gospodarstva.

Pri celotnih potrebah moramo izhajati s stališča, da opravimo v okviru Hoje vse predvidene naloge v srednjeročnem planu in da ne bodo naše zahteve presegle realnih lastnih in družbenih možnosti.

Na investicijskem področju smo se dogovorili, da je potrebno vložiti v vsako dejavnost najmanj v višini petletne predpisane amortizacije, razliko do celotnih investicij pa nameniti rekonstrukciji dejavnosti po dogovorjenem vrstnem redu. Tako je v letih 1981/1982 predvidena izgradnja lupilne postaje za hlodovino na žagi Škofljica z ustrezno infrastrukturo in v letih 1983/1984 rekonstrukcija Galanterije Podpeč.

Dodatno sta se pojavili še investiciji v tapetniško dejavnost v bivših prostorih Veloxa in v ustanovni delež pri izgradnji tovarne oken pri Čedadu. Oba posega sta predvidena leta 1981. Neobdelano je še skupno vlaganje v okviru Unilesa na industrijski coni VP 3 na Viču.

Stopnja rasti izvoza je predvideno manjša od rasti celotnega prihodka zaradi velikega povečanja izvoza iz leta 1979 na 1980 in s tem povečanja startne osnove za prvo leto srednjeročnega obdobja. Celotno povečanje je predvideno na finalnih izdelkih, izvoz žaganega lesa pa bo stagniral. Ker so ti indeksi porasta planirani z določeno rezervo, bodo verjetno dejansko doseženi indeksi porasta ugodnejši.

Iz navedenih podatkov je razvidno, da smo si zadali za naslednje srednjeročno obdobje pomembne naloge, realizacija teh bo odvisna predvsem od kvalitete našega dela, kakor tudi od splošnih možnosti in gibanj na gospodarskem področju doma in v svetu.

Dipl. ing. Ciril Mrak

Investicije v letu 1980 in 1981

Pri pregledu opravljenih investicij v letu 1980 opazimo, da je bila investicijska dejavnost v tem letu zelo intenzivna.

V izgradnji in opremljanju naših TO je enoletno obdobje kratka doba, zaradi tega moramo investicijsko dejavnost v DO ali TO gledati le v daljših časovnih razdobjih. Naj na kratko pregledamo važnejše investicije po naših TO v letu 1980.

V TO — 1 »Galanterija« Podpeč smo aktivirali vakuumske sušilnice iz uvoza s kapaciteto enkratnega polnjenja 30 m³ decimiranega ali žaganega lesa. Te sušilnice bodo pripomogle, da bodo izdelki iz Podpeči kvalitetnejši prav po zaslugi boljšega sušenja. Druga večja investicija je preureditev odsesovanja odpadkov v strojnem oddelku, kar je v bistvu nadaljevanje ureditve odsesovanja s povratkom zraka, ki je bil v prejšnjem letu izveden že v razžagovalnici. S to ureditvijo smo izboljšali delovne razmere v delavnica in prihranili precejšnjo količino toplotne energije. Do konca leta bo okvirna vrednost novih investicij dosegla vrednost 6 milijonov din.

(Nadaljevanje na 4. str.)

(Nadaljevanje s 3. str.)

V TO — 2 »Pohišto« Polhov Gradec se zaključuje največja investicija v DO v iztekajočem se 5-letnem srednjeročnem programu. Glede na velike podražitve, pomanjkanje opreme in materialov se je zaključek investicije zavlekel prav do konca leta 1980. Upamo, da bodo, ko bodo bralci brali ta sestavek, že v fazi preselitve strojev in naprav v nove prostore. Na žalost moramo povedati, da prav na račun velikih podražitev in s tem pomanjkanja investicijskih sredstev tudi ta investicija ni zaključena in bomo morali manjkajoče zadeve reševati s sprotnim vlaganjem v naslednjih letih. Kljub temu pa smo lahko z doseženim zadovoljni, saj bo ta TOZD sedaj le imela rešeno osnovo za nadaljnji razvoj. Pri tem naj navedemo, kaj je v Polhovem Gradcu izvedeno. Najvažnejši objekt je vsekakor kotlovnica z dvema kotlo-ma, trafo postaja, kompresorska postaja in mehanična delavnica. Zgrajen je objekt zaklonska s kapaciteto do 50 ljudi. Od proizvodnih prostorov je zgrajena tovarniška hala v velikosti okoli 1700 m² pokritih površin. V že pred leti zgrajeno halo enake velikosti se bo preselila strojna delavnica, v novem delu pa bodo montaža, lakirnica in skladišča.

Od drugih važnejših investicij naj omenimo nabavo uvoznega stroja za luženje, univerzalne nakladalca VOLVO za delo v skladišču ter opremo iz ZSSR za žagarsko proizvodnjo.

Skupna investicija za izgradnjo tovarne pohišta presega vrednost 40 milijonov din, od tega v letu 1980 okoli 25 milijonov din.

V TO — 3 »Stavbno mizarstvo« Ljubljana je zaključena večja investicija z novo odsesovalno napravo s povratkom zraka, ki že zadovoljivo deluje. Prav tako kot v Podpeči in Polhovem Gradcu, kjer je tudi montirana podobna naprava, je poleg izboljšanja delovnih razmer prihranjene veliko toplotne energije v zimskem času. Za ta TO še do konca leta pričakujemo iz uvoza dvostranski formatni rezkalni stroj za zunanjo obdelavo kril, medtem ko nova okvirna stiskalnica že obratuje. Do konca leta ocenjujemo, da bomo porabili čez 5 milijonov din investicijskih sredstev.

V TO — 5 »Žaga« Rob na Dolenjskem smo v fazi izgradnje podaljška žagalnice in temeljev za novo opremo, ki je v glavnem že dobavljena iz ZSSR. Ob tej izgradnji istočasno rešujemo problem povečanja odvzema električne energije. Ocenjujemo, da bodo skupna sredstva za investicije dosegla približno 8 milijonov din.

V TO — 7 »Žaga« Škofljica je glavna pridobitev novi univerzalni nakladalec VOLVO iz uvoza. Glede na predvideno nabavo kamiona z dvigalom in prikolico se zaradi zadnjih uvoznih omejitev pričakuje, da bo ta investicija izvedena šele v začetku leta 1981. Precejšnja pridobitev je tudi ureditev skladiščnega platoja za hlodovino ali žagan les ter garažne lope. Računamo, da bo skupno s kamionom angažiranih ca. 6 milijonov investicijskih sredstev.

V TO — 9 »Tesarstvo« Ljubljana je po večjem investicijskem vlaganju v prejšnjih letih prišlo do umirjenega vlaganja v tekočem letu. Še največ smo v TO pridobili z novim 5-tonskim viličarjem, raznimi ročnimi strojčki in opremo laboratorija. Za boljše delovne pogoje pa smo pristopili k izvedbi pokritega dvorišča. Okvirni stroški investicijskega vlaganja bodo znašali okoli 2,5 milijona din.

Z letom 1981 pričenjamo novo srednjeročno obdobje. Na podlagi sprejetih temeljev plana za to obdobje bomo skušali tudi te plane urediti. V letu, ki nam prihaja naproti, je vsekakor na podlagi stabilizacijskih ukrepov treba še bolj upoštevati, da se sredstva v investicije vlagajo še smotrneje predvsem v tehnološko izboljšavo v TO.

V Podpeči moramo zamenjati stari 4-stranski skobeljni stroj in uvesti proizvodnemu programu primerno opremo za površinsko obdelavo.

V Polhovem Gradcu moramo dopolniti nedokončane naloge pri sedanji izgradnji in usposobitvi žagarske opreme.

V Stavbnem mizarstvu pa je treba rešiti najkritičnejšo obdelavo z novim profilirnim strojem, telefonsko centralo in v okviru DO sovlaganje v tovarno oken v Čedadu.

V žagi na Romu moramo usposobiti za delovanje žagarsko opremo.

Z vlaganjem na podlagi združevanja sredstev v okviru DO in drugimi OZD bomo začeli na žagi Škofljica s prvo fazo ureditve primarnega

kompleksa v postavitvi mehaniziranega lupljenja in krojenja hlodov s potrebno energetiko.

V tesarski dejavnosti pa načrtujemo ureditev novega sistema odsesovanja v oddelku lepljenja, ureditev delovnih prostorov in nabave kamiona za prevoz hlodovine in lepljenih konstrukcij.

Nakazane večje investicije za potrebe TO, ki so planirane v naslednjem letu, so večinoma domače izdelave, ker pričakujemo večje težave z uvozom opreme. Na podlagi poostrenih pogojev gospodarjenja bo tudi investicijsko vlaganje odvisno od tekoče uspešnosti posamezne TO in celotne Hoje.

Ing. Anton Tehovnik

VSAK NAJ OPRAVLJA SVOJE DELO

Problemi, ki se pojavljajo v zadnjem času v zvezi z normiranjem del, so postali že tako pereči, da jih bo potrebno bolj kritično obravnavati. Nekaj teh bom skušal opisati v tem članku. Kaj je normiranje in kaj predstavlja norma, smo že pisali v našem glasilu. Pa tudi brez tega pisanja nam je večini to jasno in se sedaj tu ne bi ustavljali. Bolje bo, da si ogledamo postopek normiranja z drugega zornega kota.

Analitik časa, ki ga imenujemo lahko tudi planer časa ali pa kar samo normirec, običajno zve, da delo ni normirano od delavca ali pa od oddelkovodje oziroma mojstra ali pa to tudi že sam opazi. Prvo, kar mora opraviti normirec, je, da si ogleda delovno mesto, če je ustrezno urejeno in če se uporabljajo varnostne naprave. Sledi primerjava s podobnimi deli, ki so že normirana, in v tej »okolici« se bo sukala tudi bodoča norma. Le redko kdaj se namreč zgodi, da je delo z vso ureditvijo popolnoma novo. Snemanje operativnega časa, to je tistega, ki je potreben za izvajanje, je potrebno ali pa tudi ne.

Če je to stroj, kjer je urejen samodejni pomik pri obdelavi (4-stranski skobelni stroj), to ni potrebno in zadostuje že podatek o hitrosti pomika. Pri tem je važno, da se o vsem obvesti tudi delavca. Če delavec želi, naj se mu tudi prikaže postopek normiranja. Ta je seveda odvisen od normirca, ki pa nima nobene vloge pri velikosti določene norme. Ko je norma izračunana, naj se jo še primerja:

1. s podobo za določeno normo in
2. primerja se koliko izdelkov je bilo že opravljeno v določeni časovni enoti. Redko kdaj se namreč zgodi, da ne bi vsaj malo že delali to delo, predno bi pristopili k normiranju. Po tem preverjanju, ki je potrebno izključno samo za samokontrolo normirca, se normo vpiše na ustrezen obrazec, formular ali kakor je to regulirano v TOZD.

Delavec mora biti seznanjen o tem, kakšna norma je bila določena. V kolikor se zgodi, da pride do napake po krivdi normirca ali kogar si bodi že, se normo popravi, **toda samo z vednostjo delavca in nikdar ne za nazaj.** Kaj hočem s tem povedati? Večkrat se zgodi, da delo še ni popolnoma utečeno, ko je le-to že normirano. Kasneje se vse uredi in normo se običajno presega preko normalnih meja. Če normirec tega ne opazi, se zgodi, da traja dalj časa, kar se negativno odraža pri izplačilu osebnega dohodka. Vedeti moramo, da v kolikor se normo težko dosega, nas bo delavec o tem še kako hitro obvestil. Obratno tega ne bo nikoli, zato je naša dolžnost, da spremljamo doseganje normativov časa in tudi ukrepamo. Če pa se to spregleda, potem je vsaka korekcija normativov težja, ki pa se jo kljub temu mora opraviti. Nova norma velja od dneva, ko se jo popravi.

Na primer: 2. oktobra se ugotovi, da se neko normo presega za 80 %. Pristopi se k ponovnemu normiranju in z vednostjo delavca določi novo normo, ki velja od dneva normiranja, v našem primeru 2. oktobra. Trdno sem prepričan, da samo sodelovanje normirca z delavcem in oddelkovodjo lahko obrodi boljše rezultate. Vsakršen drugačen postopek je tudi kršitev

pravilnika o normah in se ga ne sme dovoliti.

Vse do sedaj opisano je delo normirca. Njemu smo to zapisali v delovne naloge in opravila in v kolikor tega ne opravlja zadovoljivo, so postopki za nadaljnje ukrepanje poznani. V nobenem primeru pa ne smemo dovoliti, da bi normo določil kdor si bodi in jo potem tako tudi spreminjal. Tega nisem zapisal zaradi lepšega, ker so primeri redki ali pa jih morda ni. Da se to dogaja, obstojajo dokazi, ki so nekateri bolj drugi pa manj javni. Kakšen pa naj bo pristop k normiranju in kdo naj to dela, sem pa tudi že povedal.

Ing. Andrej Kos

OBISKALI SMO HIŠO CVETJA

Želja, da bi obiskali hišo cvetja in se poklonili spomenu ljubljene predsednika, je bila v našem kolektivu že dolgo prisotna. Sindikalna konferenca je obisk pripravila z strokovno ekskurzijo, ki jo prirejamo vsako leto.

Na pot smo se podali 19. septembra 1980 z štirimi avtobusi, saj je bila udeležba številna. Na pot se je podala četrtnina kolektiva, to je 190 ljudi. Po »kratki« a veseli vožnji z krajšimi postanki smo prišli v Slavonski Brod. Podali smo se v lesni kombinat »Slavonija« in si ogledali nekaj njenih temeljnih organizacij. Z občudovanjem in z malo zavisti smo si ogledali žago, tovarno parketa ter moderno furnirnico. Bili smo zelo lepo sprejeti in pogoščeni, tako da se bomo tega obiska radi spominjali. Po okrepčilu smo nadaljevali vožnjo do Beograda oziroma Dedinja, kamor smo prispeli v popoldanskih urah. Vrsta čakajočih se je že skrajšala in prav hitro smo se znašli pred stopnicami v Hišo cvetja. V tišem mimohodu so bile oči uprte v beli marmor, ki je tako preprost a tako veličasten, ker je na njem izpisano njegovo ime. Cvetlice, ki jih je z ljubeznijo negoval, dajejo njegovemu zadnjemu počivališču prijetno domače vzdušje, ki ga ne zmotijo niti gardisti, ki se tiho, vendar strumno, zamenjajo. V mislih nam hitijo spomini in nemo iščemo trenutke, ko smo ga zadnjič videli, pozdravili in bili v njegovi bližini. Ob pogledu na njegov delavni kabinet se nam ponovno zavrtijo slike in spet je pred nami na televizorju ali v časopisih. Njegova beseda je bila vedno preprosta, jasna in odločna. Rad je govoril o preteklosti, o prehojeni poti našega sistema, a še raje je gledal naprej, na cilje, ki so še pred nami.

Bliskovito mine čas in nevede si že na izhodu, vendar po glavi ti še vedno rojijo iste misli, isti spomini. Mislim pa, da smo na stopnicah premišljevali že vsi enako. V Hiši cvetja je le grobnica kot simbol spomina, TITO pa je v naših srcih, v vsakem izmed nas in tudi zato vsak posamezno ne pomenimo veliko, skupaj pa smo mogočni kot Titova misel.

Po ogledu Dedinja smo nadaljevali pot do hotela. Naslednji dan smo si ogledali Novi Sad in Beograd in se v večernih urah utrujeni in veseli z avionom vrnili v Ljubljano.

Stabilizacija ali sprememba miselnosti

Bliža se konec leta in že lahko ocenjujemo pomembnejše značilnosti poslovanja v letošnjem letu. Leto 1980 lahko imenujemo prelomno leto v spremembi miselnosti do upravičenosti nastanka določenih stroškov.

Vsaka družba poizkuša v okviru svoje zakonodaje prispevati k čimboljšemu vzpostavljanju medsebojnih potreb, enakopravnosti celotnega prebivalstva oziroma celotnega človeštva.

Vsi težimo k zamišljeno idealnimi medsebojnimi odnosi, vendar nam to zaradi naših slabosti, različnih interesov in nesposobnosti za doseganje takih ciljev ne uspeva in se takim odnosom le počasi približujemo.

Zgodovina nas uči, da so se v preteklosti pojavljale v določenih intervalih politične in gospodarske krize, ki so pripeljale do neredov in reševanja napetosti s silo. Dolgoročno gledano predstavlja sila metodo za reševanje nastalih napetosti oziroma nepravilnosti.

Človeški razum, če bi bil pravilno usmerjen in uporabljen, naj bi s pravičnejšimi delitvami materialnih dobrin med živimi ljudmi na svetu čimbolj podaljševal možnosti uporabe sile. Če se pa želimo približevati tem delitvam, bi bilo potrebno doseči spremembo miselnosti v pomembnosti do prilaščanja materialnih vrednot.

Kvaliteto, plemenitost in lastnosti človeka ne bi smeli meriti samo po njegovih fizičnih in umskih sposobnostih, ampak po tem, koliko je rezultate svojega in skupnega dela tudi pripravljen deliti z manj sposobnimi. Iz tega sledi, da parola — delitev po delu in rezultatih dela, ki je pogojena s sposobnostjo posameznika, ni najbolj primerna in če bi se je dosledno pridrževali, tudi povzročiteljica ustvarjanja nove diferencirane družbe.

To so razmišljanja, preden preidem na napore naše družbe in zaposlenih v Hoji v zvezi s stabilizacijo, ki so v neposredni zvezi z našo okorno miselnostjo.

V poslovnem življenju smo postali zelo zahtevni. Potovali smo na vse strani, organizirali in obiskovali seminarje, se udeleževali raznoraznih pogovorov. Stiki s poslovnimi partnerji so morali biti pristni in pogosti, sicer ni bilo poslovnega razmerja. Prirejali smo bankete, svečanosti, proslave, obletnice, razne prireditve, kar je zahtevalo ogromno časa in denarja. Skratka, postali smo zahtevna in razsipniška potrošniška družba prek realnih možnosti.

Podatki o zmanjšanju stroškov za dnevnice, nočnine v državi in v tujini, potnih stroškov v državi in tujini, kilometrine, reprezentance, stroškov reklame in propagande nakazujejo spreminjanje miselnosti na tem področju, čeprav je treba v tem trenutku poudariti, da so nas v to prisilile bolj resolucijske omejitve. Torej se še nismo dovolj zavedali naših možnosti in smo bili potrebni zakonskih regulativ.

Izvoznike smo vzgajali, da morajo dosegati tako stopnjo produktivnosti dela, ki bo omogočala konkurenčen nastop na

zahtevnem inozemskem trgu. Nismo jim pa omogočili poslovanja z ustrežno akumulacijo, s primerno protidinarsko vrednostjo za ustvarjeno devizo, ki bi jim omogočala uvajanje nove tehnologije, nižje proizvodne stroške in v poprečju pozitivno poslovanje. Tako je bil dosežen premajhen porast izvoza, razvijale so se nove dejavnosti, ki so bazirale svojo proizvodnjo na uvoznih surovinah ali polizdelkih, nekateri so na uvožene izdelke napisali samo še naslov svoje firme. Taka usmeritev je povzročila povečanje zunanjetrgovinskega deficita, ki smo ga v preteklosti lahko pokrivali z novimi krediti in devizami od zdomcev.

V zadnjem obdobju je bila prepuščena pravica do razpolaganja in pridobivanja deviz združenemu delu, ki se je moralo v nastali situaciji znajti. Ker pa smo dohodkovno in finančno usmerjeni, delamo napake še naprej in usmerjamo devize v komercialno donosne izdelke, zmanjka pa deviz za uvoz družbeno prepotrebni artiklov (zdravila). Razvili smo neko miselnost o dragi proizvodnji v primerjavi z inozemskimi cenami, da se pri nas marsičesa ne izplača izdelovati, ker je iz uvoza boljše in cenejše, nikoli pa nismo imeli v tej primerjavi realnega tečaja dinarja, naše kupne moči in pripravljenosti za boljše delo.

Tudi Hoja se je prilagajala splošni situaciji, saj smo v zadnjih letih zmanjševali udeležbo izvoza v celotnem prihodu (leta 1980 je ponovno dosežen vzpon). Kljub temu smo še vedno močno udeleženi v izvozu. Izvozne dejavnosti so do letošnjega leta bolj tenko piskale in so postale tehnološko zastarele. Sedaj jim želimo zamujeno delno nadoknaditi s pravicami do razpolaganja z devizami. Vendar če bi v preteklih letih dobili vsaj 50 % ugodnosti iz leta 1980 (zaradi pomanjkanja na deviznem trgu), smo bili prikrajšani najmanj za 50 milijonov din ali po cenah iz leta 1979 za rekonstrukcijo Galanterije Podpeč, ki je v izvozu padla iz 90 na 40 % v celotnem prihodu. Povečana proizvodnja v primeru rekonstrukcije bi v tem obdobju prišla še kako prav.

V letu 1980 smo si prizadevali, da bi sanirali bivšo DO Žimnica. Nekateri smo bili mnenja, da je sanacija možna in gledano s širšega družbenega stališča cenejša od stečaja. Pripojitev nove dejavnosti k Hoji bi omogočala racionalnejšo in kvalitetnejšo zaposlitev režijskega kadra in zboljšanje skupne stopnje rentabilnosti poslovanja. Žal so bili drugi in predstavniki odločilnih institucij drugačnega mnenja in so se odločili za stečaj. V Hoji je kljub temu padla odločitev, da s tapetniško proizvodnjo nadaljujemo. Stroški za odpiranje nove dejavnosti v Hoji in odpisi upnikov v stečajni masi Žimnice pa ocenjujemo, da bodo višji od potrebnega sanacijskega kredita.

Seveda ukinjanje proizvodnje brez predhodne realizacije drugih ukrepov ne more biti prispevek k stabilizaciji.

Kljub temu je stečaj DO Žimnica za vse zaposlene najbolj vzgojno opozorilo, da lahko ostanemo brez zaposlitve, če ne

bomo izpolnjevali vseh ekonomskih pokazateljev za obstoj.

Rezultati devetmesečnega obračuna so izredno ugodni, vendar je potrebno poudariti, da smo jih dosegli v za nas dokaj ugodnih okoliščinah.

Kje smo se obnašali v okviru sedanjih družbenih možnosti?

Poprečni osebni dohodki na zaposlenega so se povečali v devetih mesecih letošnjega leta v primerjavi z lanskim istim obdobjem za 19 %, do konca leta je predvideno povečanje na 22 %. Ker je predvideno povečanje življenjskih stroškov preko 30 %, bodo prihranki na račun manj izplačane mase osebnih dohodkov v absolutnem znesku približno v vrednosti 9 milijonov din.

Materialni stroški so rastle počasneje kot inflacija in celotni prihodek. Devalvacija dinarja je povečala ustvarjeni celotni prihodek v izvozu in s tem tudi rentabilnost izvoza. S pravico do razpolaganja z deviznimi prilivi, ki smo jih vnovčili v obliki odstopanja deviznih pravic drugim DO, ki so bile pripravljene sovlagati v Hojo, smo pridobili sovlagateljev v višini 9 milijonov din.

Drugi pomembnejši podatki so se gibali takole:

Celotni prihodek	139
Proizvodnja žaganega lesa	98
Poraba žaganega lesa v finalu	95
Poraba žaganega lesa brez tesarske dejavnosti	103
Fizični obseg proizvodnje na podlagi norma in izdel.	104,7
Opravljenega celotne ure vseh zaposlenih	103
Skupna časovna produktivnost	101,65

Iz teh podatkov sledi, da se je povečal celotni prihodek predvsem na račun prodajnih cen, da se je povečal fizični obseg proizvodnje za 4,7 %, kljub zmanjšani porabi žaganega lesa in ker so se povečale opravljene ure vseh zaposlenih za 3 %, dobimo porast časovne produktivnosti za 1,65 % oziroma v absolutnem znesku prihranek v vrednosti 1,65 milj. din. To je v primerjavi z drugimi efekti malo, vendar je tudi to in predvsem prihranek na tem področju za prihodnje izredno pomembna postavka.

Porast fizičnega obsega proizvodnje pri manjši porabi surovine je nastal zaradi izdelave izdelkov, ki so zahtevali več vložnega živega dela. Padec porabe je nastal na Tesarstvu (79 %), ki ima na enoto lesa manj vložnega proizvodnega časa od Podpeči s 103 in Stavbnega mizarstva s 107 % porabe žaganega lesa v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta. Rezultat vseh ugotovljenih dejanj je povečanje ekonomske trdnosti podjetja.

Torej ko govorimo o stabilizaciji, moramo imeti pred seboj delo kot osnovno gibalno napredka.

Predvsem se pa moramo vprašati, ali smo prispevali k skupnim rezultatom v okviru osebnih sposobnosti in če smo pripravljene na uporabo ustvarjenih dobrin v okviru možnih osebnih potreb. Stabilizacija je torej v neposredni povezanosti z našo okorno in egoistično miselnostjo.

Dipl. ing. Ciril Mrak

Zakaj ni več inventivnih predlogov v Hoji?

Od uredniškega odbora našega glasila sem dobil nalogo, da napišem nekaj o inovacijah v naši delovni organizaciji. Moram priznati, da me je s tem postavil uredniški odbor v dokaj zapleten položaj. Z inventivnimi predlogi naših delavcev ne moremo biti zadovoljni. V letošnjem letu je praktično samo en prispevek skupine delavcev in sedaj pričakujem predlog, za katerega upam, da ga bomo lahko še v letošnjem letu obravnavali. In prav ta, čeprav samo ustno omenjeni prispevek, me je spomnil nečesa in me s tem rešil zagate.

Omenil sem že, da z inventivnimi predlogi (to so v glavnem tehnične izboljšave in koristni predlogi) ne moremo biti zadovoljni. Če pogledam nekoliko nazaj, bi lahko celo rekel, da produktivnost na tem področju pada. Zakaj? In prav na ta zakaj bom skušal delno odgovoriti. Namenoma ne bom omenil imena nobenega avtorja, ker bi v obratnem primeru bil prizadet tisti, ki največ dela na tem, kako čim bolj racionalno proizvajati.

Kadarkoli se pojavi neka tehnična izboljšava ali koristni predlog, se takoj pojavijo zagovorniki in nasprotniki ponujenega predloga. Zagovorniki so običajno manj glasni kakor pa nasprotniki, ki nasprotujejo iz več razlogov:

- zaradi nevoščljivosti, ki je prestižnega karakterja, da to ni on, temveč njegov sodelavec, in
- da bo dobil nagrado, kar je on ne bo.

Še huje pa je, da pride predlog od delavca, za katerega velja (mnenje sredine seveda, v kateri je delavec), da je lenuh. Zavedati bi se morali, da je pojmovanje priden in ne priden odvisen od tega, koliko kdo napravi in ne koliko dela. In če ta »lenuh« iznajde boljši postopek dela, pomeni, da bo delo prej in lažje opravil. Za nekatere pomeni obratno, da je »pogruntal« kako lenariti. Žalostno je, da je tako pojmovanje prisotno tudi pri nas. In da je še huje, da se te stvari celo stopnjujejo in nihče jim ne stopi v zadostni meri na prste.

Zgodi se celo, da se očita izplačana nagrada po daljšem času in po možnosti ob primerni dozi alkohola. Zanimivo pa je, da so prav ti v času obravnave inventivnega predloga tiho. Kaj storiti, kako rešiti situacijo. Mnenja sem, da se upoštevajo samo konstruktivni predlogi, medtem ko je treba omenjene pojave obnašanja obsoditi na vse mogoče uporabne načine. Ne smemo dovoliti, da bi se takšne osebe uveljavile. To so običajno ljudje, ki niso ne vem kako urejeni in tudi niso dobri delavci. Že v kali je treba zatreči takšno obnašanje. Najslabše je, da molčimo, s čimer tiho potrdimo svojo nemoč. Le s poštenim in korektnim odnosom do delavcev bomo dobili njihovo zaupanje, ki ga mi vsi še kako potrebujemo.

Da bi ta članek ne izzvenel preveč kritično, naj na koncu povem še to: ni dolgo od tega, ko sem bil na nekem sestanku, kjer smo obravnavali inventivno dejavnost. Dobil sem občutek, da imamo v Hoji, v primerjavi z drugimi, celo boljše rešeno to zadevo, kakor pa sem si predstavljal. Obstajajo precej večje DO, kot je Hoja, in šele sedaj sprejemajo pravilnik o inovacijah. Delo, ki ga vlagamo v to, se nam torej obrestuje. Dejal bi, da prepočasni, vendar je glavno, da ne zastanemo na poti, da se še bolj zagrijemo in s tem tudi omogočimo boljši jutri.

Ing. Andrej Kos

Poročilo o delu OO ZSMS Hoja DSSS v enoletnem mandatnem obdobju

Od ustanovne konference dne 18. 9. 1980 pa do konca enoletnega mandatnega obdobja je naša OO ZSMS imela 8 rednih in 1 izredno sejo, na katerih smo se bolj ali manj uspešno angažirali na različnih področjih. Bili smo tako rekoč brez izkušenj, vendar nam je kljub temu uspelo realizirati naš program, ki smo si ga zadali ob ustanovitvi, v kolikor je bila realizacija v okviru naših zmožnosti.

Vseskozi smo sodelovali pri sprejemanju samoupravnih splošnih aktov, prav tako pa smo obravnavali tudi zakonske in samoupravne predloge, ki so obravnavali zadeve širšega skupnega in splošnega družbenega pomena. Sodelovanje je bilo v obliki informacij, vendar pa je prav pravočasna in pravilna informacija pogoj za odgovorno sprejemanje odločitev. V okviru povezanosti OO ZSMS z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami in samoupravnimi organi je zastopanost mladih zadovoljiva. Poudariti pa je treba, da je bolj kot zastopanost relevantna aktivnost oziroma angažiranost.

Na področju številčne krepitve članstva so tudi bili doseženi zadovoljivi rezultati, saj se je članstvo povečalo od ustanovitve pa do danes od 12 na 16 mladincev.

Dne 10. 3. 1980 smo sprejeli Pravila o organizaciji in delovanju OO ZSMS »Hoja« DSSS, ki so in morajo biti osnovno vodilo pri delu naše OO ZSMS. Na podlagi pobude tov. Tita o kolektivnem delu in enoletnem mandatu in v skladu s 6. sejo RK ZSMS smo 9. 5. 1980 sprejeli spremembo Pravil v zvezi z mandatom predsednika, sekretarja in blagajnika. Po spremembi je mandat imenovanih 1 leto z možnostjo ponovitve največ še za 1 leto.

30. 1. 1980 je bilo v okviru OO ZSMS organizirano predavanje o MDA, popestrjeno z diapozitivi. Na predavanju smo spoznali zanimivo in pestro življenje brigadirjev, kakršnega smo tudi sami poskusili, vsaj kar se dela tiče, na akcijah čiščenja počitniških kapacitet v Pelegrinu in na Valeti. Poleg omenjenih — dvo-dnevne akcije v Pelegrinu in enodnevne na Valeti — je OO ZSMS organizirala in opravila delovne akcije urejanja okolice upravne stavbe dne 4. 10. 1979 in 14. 5. 1980.

V okviru OO ZSMS in ob pomoči tov. Mesarja je bil organiziran tudi foto kro-

žek. Škoda je le, da udeležba ni bila večja, saj smo udeleženci imeli možnost zvedeti mnogo zanimivega in koristnega s področja fotografije. Ob tej priložnosti bi se tudi rada zahvalila tov. Mesarju za sodelovanje.

V našem programu smo si tudi zastavili nalogo povezati se z drugimi OO ZSMS v okviru DO Hoja. Žal pa te naloge za sedaj še nismo realizirali, kajti za povezavo je potrebna obojestranska angažiranost. Predsedniki drugih OO ZSMS se našemu vabilu na sestanek, kjer bi se dogovorili o možnostih in pogojih povezave, niso odzvali. Seveda pa si moramo priznati, da tudi z naše strani ni bilo dovolj pobud, zato predlagam, da bo ena izmed nalog v prihodnjem mandatnem obdobju aktivnost na področju ustanovitve koordinacijskega sveta na ravni DO Hoja.

OO ZSMS je poleg omenjenega organizirala ali sodelovala pri:

- organizaciji dedka Mraza;
- 28. 3. 1980 je bilo organizirano smučarsko prvenstvo Hoje;
- 25. 4. 1980 smo pričakali prihod Titove štafete;
- 19. 5. 1980 smo se udeležili pohoda Po poteh spominov in tovarštva;
- v okviru OK ZSMS smo se udeležili 13. festivala dela, ki je bil od 30. 5. do 1. 6. 1980.

Za pokrivanje eventualnih stroškov OO ZSMS smo se člani na sestanku 4. oktobra 1979 dogovorili za samofinanciranje v obliki mesečne članarine v znesku 30 din, odprli smo tudi svoj žiro račun in imenovali podpisnike.

Maja 1980 smo izdali bilten »Mladinec« — glasilo OO ZSMS Hoja DSSS. Za sedaj je ostalo pri tej prvi in edini številki, vendar pa moram poudariti, da je bil bilten tudi pri nečlanih lepo sprejet, kar naj bi bila spodbuda za nadaljnje delo na tem področju.

Na koncu naj se še zahvalim za sodelovanje vsem članom OO ZSMS v času moje mandatne dobe, prav tako pa tudi mentorju tov. Šketi. Hkrati pa želim novemu vodstvu veliko uspeha pri nadaljnjem delu.

Predsednik OO ZSMS
Darja Bambič

Informacijski sistemi s pomočjo računalnika

V zadnjem času se pri nas vedno več govori o informacijsko-dokumentacijskih centrih, kakor tudi o samem informacijskem sistemu.

V razvitem svetu, kjer se je računalnik že nesporno uveljavil, poznajo danes že banko podatkov za najrazličnejše panoge dejavnosti. Pripravljajo enoten informacijski sistem v meddržavnem merilu, v okviru evropske gospodarske dejavnosti. Smotrna uporaba računalnikov je močno okrepila učinkovitost in poslovno moč razvitega sveta. Ravno iz tega pa se je uveljavilo geslo: »Informacija potrjuje moč«. Če pa hočemo, da bo delovni človek informiran o dogajanju gospodarske in družbene dejavnosti

pravočasno, v razumljivi obliki in primernem obsegu, potem moramo informacijski sistem zastaviti enotno z vsemi sestavinami.

Kot se je pred leti govorilo o informacijskem sistemu nasploh, se danes govori o različnih vrstah informacijskih sistemov. V organizaciji dela so prisotni npr. prodajni, finančni, kadrovski itd. Po principu, da je potrebno za vsako delo izbrati najprimernejše orodje, je potrebno tudi v administracijskem procesu izbrati taka sredstva za izdelavo dokumentacije in obdelave podatkov, ki so za določen obseg in zahtevnost dela najbolj racionalna. Posamezne organizacijske enote na svojem nivoju za potrebe svojega

informativnega sistema potrebujejo ažurne podatke, kar racionalno v veliko primerih omogoča ravno mala mehanizacija. Čeprav manjši, pa že vnašajo v poslovanje hitrejši tempo, več dokumentacijske discipline in reda ter znatno več doprinesejo k ažurnosti dela.

V javnosti še vedno prevladuje mnenje, da velja investicija v računalnik po več starih milijonov ali celo milijardo. To je do nedavnega sicer bilo res, vendar pa je danes drugače. Paleta sodobnih računalnikov od malih do velikih je tako široka, da je možno najti ustreznega tako po ceni kot njegovi zmogljivosti že skoraj za vsako gospodarsko organizacijo. Ne samo to, večina malih računalnikov je takih, da njihove kapacitete, ko se pokaže potreba, kasneje povečamo in razširimo.

Do organizacijskih sprememb pride lahko kasneje, oziroma potekajo vzporedno, ko se delo odvija in razvoj nakaže, kako prilagoditi notranjo organizacijo. V vsakem primeru pa pomeni osnovna obdelava podatkov v organizaciji združenega dela, da približuje delo delavcu in ne odtuja, kot se to dogaja, če se preide takoj na dislocirano obdelavo podatkov.

V tem pa prehajamo že na sociološki aspekt obdelave na računalnikih. Veliko govorimo o humanizaciji dela. Proizvodni stroji osvobajajo človeka fizičnih naporov. Tega pa delavec ne občuti dovolj, če sam pri tem ni neposredno udeležen. Pri poslovnih računalnikih je zadeva podobna. Vhodna dokumentacija je surovina, izhodni podatki pa so izdelek. Vsak sodelujoč je vesel, če je izdelek dober in če doživi iz neposredne bližine, da mu je stroj olajšal delo. Če tega osebnega zadovoljstva ni, nastaja občutek, da je njegov delovni prispevek zmanjšan in degradiran. Skratka, treba je doživeti, da je elektronski računalnik samo moderno orodje, ki hitreje in bolj natančno opravlja monotona opravila, sprošča pa človeka za delo, kjer pride do izraza njegov račun in sposobnost komuniciranja. Računalnik sam ne rešuje ničesar. Šele človek s svojim razumom aktivira računalnikovo »inteligenco«. Treba se je le naučiti računalniškega jezika, ki je sestavljen iz zlogov, znakov, besed, podobno kot človeški govor.

Po vsem tem bi lahko zaključili, da pomeni iznajdba računalnika za človeka nesluteno možnost razvoja, lahko pa tudi nov instrument za manipuliranje z njim. Nevarnost, da se uporaba računalnika izrodi v negativno skrajnost, bo čim manjša, če bo čimveč ljudi vedelo, kaj je računalnik in kaj nam le-ta predstavlja.

Mušič Zdenka

SPLOŠNA LJUDSKA OBRAMBA IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

Iz izkušenj naše narodnoosvobodilne vojne, pa tudi iz zadnjih osvobodilnih vojn (Vietnam in druge), vemo, da je enoten in dobro organiziran narod nepremagljiv, pa tudi če je sovražnik v številčni in tehnični premoči. To je tudi razlog za našo koncepcijo SPLOŠNE LJUDSKE OBRAMBE IN DRUŽBENE SAMOZAŠČITE. Za tak način boja pa mora biti sleherni državljan vključen v eno od organizacij, ki jih zajema sistem splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Tudi žene in mladina pri tem niso izjeme. Izvedba celotnega sistema splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite pa ima zakonsko osnovo, z ustavo pa je določeno: »NIHČE NE SME PODPISATI KAPITULACIJE«. To pomeni, da se bodo narodi Jugoslavije borili tudi v primeru, če sovražnik trenutno zasede del ali celotno ozemlje države.

O ljudski obrambi, družbeni samozaščiti, civilni zaščiti, narodni zaščiti in teritorialnih eno-

tah smo vsi že veliko slišali, pa vendar ugotovljamo, da marsikomu še niso povsem jasni navedeni pojmi, zato bi tu poskušali prikazati, kakšna je naša organizacija.

Vsaka delovna organizacija in njene TOZD morajo imeti izdelan »Načrt obrambnih priprav« za primer izrednih razmer ali vojne. Bistveni elementi tega načrta so:

— vojna sistemizacija (pregled delavcev, ki v primeru vojne ostanejo v DO ali TOZD);

— organizacija civilne zaščite. Te enote sestavljajo delavci, ki po vojni sistemizaciji ostanejo v DO ali TOZD. Namen enot civilne zaščite je, da so sposobne v primeru sovražnih napadov reševati ljudi izpod ruševin, gasiti nastale požare, nuditi medicinsko prvo pomoč itd.;

— organizacija narodne zaščite. Naloga članov te organizacije je, da v smislu zakonskih predpisov varuje premoženje TOZD pred tatvinami in drugimi škodljivimi pojavi. Ko član narodne zaščite opravlja naloge, nosi znak člana (rdeči trak na rokavu) in pismeno pooblastilo. Po potrebi smejo člani narodne zaščite nositi orožje, opravljati legitimiranje, preiskavo sumljivih ljudi in drugo. V vojnem stanju pa so člani narodne zaščite oboroženi tudi z učinkovitejšim orožjem. Izredno velik pomen ima narodna zaščita v vojni, ko zavaruje družbeno premoženje pred sabotajami, diverzanti, vohuni in podobno.

— vojno-proizvodni načrt;

— načrt za proizvodnjo v izredno težkih vojnih razmerah, ko se TOZD preseli na primernejšo lokacijo (organizacija improviziranih delavnic);

— v načrtu obrambnih priprav TOZD pa so še drugi organizacijski pregledi in pripomočki.

Seveda pa bi bile vse navedene organizacijske izvedbe neučinkovite in celo neizvedljive, če ne bi temeljile na polni zavesti delovnih ljudi širom po Jugoslaviji, da je obstoj države le v skupnem prizadevanju, da v miru gradimo za sebe in naše otroke svojo lastno in svobodno domovino. To pa je tudi osnova, da v eventualni vojni zavremo sleherni poskus zasužnjevanja naših narodov. Dokazano je, da sta med NOB prav visoka zavest in dobra organizacija bili tisti faktor, ki je omogočil uspešno borbo proti znatno močnejšemu sovražniku. Tako bi se tudi že danes morali zavedati vsi naši delavci, da so vsa proizvodna sredstva njihova skupna last. Torej bi vsi morali skrbeti, da se ta sredstva uporabljajo racionalno. Toda žal često ugotavljamo brezbržnost in neodgovornost. Večkrat nihče ne odgovarja, če smo zaradi malomarnosti in neodgovornosti izgubili težke milijone, da pa često pretirano skoparimo pri zaščitnih sredstvih ali nakupu novih, sodobnih strojev. Niso osamljeni primeri, ko toleriramo izrazite delomrneže, ki živijo od rok pridnih delavcev. Take pojave bi morali delavci sami preprečiti. Skrb za kvaliteto dela je naložena posameznikom, čeprav bi moral sleherni delavec vedeti, da bodo posledice slabe kvalitete zadele tudi njegov žep. Vse to je področje družbene samozaščite. O tem bi lahko še veliko govorili in morali bi o tem še govoriti, posebno pa samoupravni organi naših TOZD.

Na koncu naj navedemo željo, da bi vsi spoznali, kako velikega pomena za družbo in za posameznika je zavest, da je član velike skupnosti jugoslovanskih narodov, ki so v svoji bližnji zgodovini že pokazali, kako močno je lahko ljudstvo, če je složno in se zaveda pomena življenja v svobodi. Toda obdržati te pravice, svobodo, nadaljnji ekonomski in socialni razvoj pa je mogoče samo pod enim pogojem: PRIDNO IN RACIONALNO DELO ob razvijanju medsebojnih ljudskih odnosov in skrbi vseh za odpravo škodljivih pojavov znotraj ali zunaj države.

Anton Curk

SREČANJE DELOVNIH JUBILANTOV »HOJE« V LETU 1980

Hoja je leta 1970 v svojem samoupravnem aktu prvič določila nagrade za delovne jubilate glede na delovno dobo, prebito v temeljni organizaciji in je do leta 1977 doseglo takšen delovni jubilej:

- za 10 let 199 delavcev,
- za 15 let 192 delavcev,
- za 20 let 166 delavcev,
- za 25 let 82 delavcev,
- za 30 let 8 delavcev,

skupaj 647 delavcev.

Leta 1978 pa je Hoja prvič določila nagrade za delovne jubileje glede na skupno delovno dobo, ki je delavcem priznana v delovni knjižici kot pokojninska doba.

Tako je bilo 21. novembra 1980 v hotelu »Slon« že enajsto srečanje delovnih jubilaritov Hoje. Po pozdravnih govorih generalnega direktorja, predsednika delavskega sveta, predsednika sindikalne konference in izvedenem programu »Okteta Hoje« so prisotni jubilariti prejeli plakete, denarne nagrade in iskrene čestitke. Po kosilu je bila zabava ob prijetni glasbi.

V letošnjem letu so dosegli delavni jubilej:

— za 10 let:

Kranjec Marija, Petrovič Zofija, Tavželj Milka, Peršin Ivan, Malovrh Franc, Završnik Janko, Bizjak Anton, Dragulješ Miodrag, Nikolić Živojin, Rakić Ljubomir, Hafner Peter, Tavželj Janez, Gregorič Andrej, Strle Anton, Žnidaršič Erna, Černič Alojz, Neziraj Smail, Savič Milan, Zabukovec Jože, Breclj Branka in Drobnič Meta.

— za 15 let:

Golčar Jožefa, Cvijić Mile, Juvan Janez, Dobnik Peter, Ižanec Vida, Gale Franc, Hitlj Alojz, Majcen Anton in Mrak Ciril.

— za 20 let:

Jenc Marija, Rutar Nežka, Kržič Neža, Ogorc Franc, Božnar Pavel, Čamernik Angela, Gerjol Franc, Koritnik Franc, Nartnik Anton, Rožnik Jernej, Malovrh Martin, Jerman Mirko, Marolt Marija, Mitrovič Sretan, Obrovac Nikola, Pevec Martin, Bokal Janez, Krek Anton, Rutar Jože, Somrak Jože, Žnidaršič Alojz, Balazic Štefan, Zupančič Avgušlina, Lazar Saša, Skalar Julijana in Hafner Janez.

— za 25 let:

Alič Anton, Jakšič Ivanka, Konestabo Marija, Lenarčič Francka, Modic Ivan, Zajc Vida, Bradeško Pavel, Hribernik Marija, Božnar Terezija, Oblak Franc, Erbežnik Janko, Hitl Erik, Jamnik Viktor, Jančar Jože, Bilbija Lazar, Matjaž Ludnik, Petrič Anton, Štancar Alojz, Košak Ana, Uzelac Džuro, Kurent Ivan, Ciber Marija, Dražumerič Stanislav, Fister Iva, Izgoršek Ana, Kajzelj Marjan, Pečevnik Jelka in Uršič Jožefa.

— za 30 let:

Germek Albina, Jurček Ivanka, Kogovšek Jože, Lenarčič Franc, Lipovšek Marija, Rutar Ivanka, Suhadolnik Jože, Šebenik Alojzija, Zvojenek Antonija, Mlinar Marjanca, Plestenjak Janez, Tominc Janko, Čamernik Franc, Završnik Janko, Ivančič Anton, Bozja Stanislav, Brlan Jože in Pečenko Ivan.

— za 35 let:

Gregorka Jože, Konestabo Stane, Kramberg Antonija, Mohorič Ana, Sojer Alojz, Šinkovec Alojz, Kraševac Nada, Luin Dušan, Šubelj Jože, Tomič Božidar, Mavsar Henrik in Uhan Janko.

S tem je v Hoji doseglo delovni jubilej, glede na delovno dobo, prebito v temeljni organizaciji in skupno delovno dobo v času od 1970—1980:

- za 10 let 275 delavcev,
- za 15 let 285 delavcev,
- za 20 let 285 delavcev,
- za 25 let 200 delavcev,
- za 30 let 88 delavcev,
- za 35 let 20 delavcev,

skupaj 1.153 delavcev.

Vsem jubilarantom še enkrat iskreno čestitamo!

Franc Mole

Naši planinci v Triglavskem narodnem parku

Od Zlatoroga v Bohinju do Zlatoroga v Trenti

Bilo je lansko leto pri obisku Triglava, ko so nekateri želeli sestopiti po Dolini triglavskih jezer. Čas in utrujenost sta na koncu odločila, da obiščemo to dolino ob drugi priložnosti. Tako nam ni ostalo drugega, kakor da smo v načrt za letošnji planinski pohod dali obisk Dolino triglavskih jezer, ki bi ga ozaljšali še z vzponi na nekatere vrhove. Po daljšem preračunavanju poti in po načinu pristopa do vznožja gora z avtobusom ali osebnimi avtomobili je na koncu odločilo pametno prepričanje, da uporabimo avtobus, ki ne samo, da je občutno cenejši, temveč nas tudi ne veže na povratek v isti kraj.

Na avtobusni postaji v Ljubljani se nas je zbralo 17, eden pa si je celo privoščil do Radovljice taksij, da nas je bilo potem v Bohinju pri Zlatorogu 18, pripravljenih na vse ali nič. Udobna pot nas je vodila do odcepa na Komarčo. Od tod naprej vodi pot zložno skozi gozd prav do vznožja izpranih pečin. Kljub temu, da je strmina pobočja precejšnja in ponekod prehaja v stene, je bila hoja po bukovem gozdu udobna. V spodnjem delu Komarče si nismo mogli odreči obiska izvira Savice. Ta kratki sprehod od glavne poti je bilo vredno opraviti. Spoznali smo kraj z vso svojo prav grozljivo divjino. Tu bruha na dan voda, ki priteče pod zemljo iz Triglavskih jezer. Prizor, ki se je verjetno slehernemu vtisnil v silen spomin. Do vrha Komarče je potrebno po vodniku poldrugo uro, mi pa smo prehodili to pot z ogledom izvira Savice v dveh urah. Dovolj zgovoren podatek, da še nismo za staro šaro. Le še nekaj minut skozi gozdnato dolino in že smo v globoki kotanji zagledali Črno jezero. Občudovanje narave, ki tu res ni skoparila z lepotami, je počitek nekoliko raztegnil. Imeli smo časa na pretek in nikomur se ni mudilo naprej. Pot

nas je vodila naprej skozi slikoviti gozd do vznožja bele pečine. Kmalu se nam je na desni strani pojavila drzna oblika Tičarice, trenutek za tem pa za gričem še gladina Dvojnega jezera in onstran njega kočja. To je bil cilj prvega dne.

Ko smo si uredili prenočišče in nekoliko potešili lakoto, so bili nekateri že nestrpni. Zakaj, na Tičarici sta čakala še dva udeleženca pohoda, ki sta prišla iz Stare Fužine prek Vogarja, Dednega polja na Zelnarico in naprej na Tičarico. Z igranjem na »kazu« so bili sprejeti na Tičarici naši udeleženci. Lepo vreme je omogočilo, da je bil razgled s tega ne tako znanega vrha enkrat. Da je bilo ob poti na ta vrh polno planinskega cvetja, mislim, da ni

treba omenjati. Sploh je bilo to potepanje po planinskem cvetličnjaku.

Zvečer, ko bi bilo treba novince krstiti, nikakor ni bilo mogoče najti pravega mesta. Jedilnica je bila natrpana z obiskovalci in ostala nam je samo še soba. Tako so bili novinci prikrášani za doživetje. No, kljub temu je opravila svoje delo disciplinska komisija. Tudi čarovniki so prišli na svoj račun, in tako so se našli tudi takšni, ki so vneto iskali jedilni pribor pod krožnikom. Kaj vse je še bilo, naj ostane tam gori, da so imeli drugo jutro nekateri mačka, in da je bila glava težka kot svinec, ki jo je ozdravila šele tableta z neklorirano vodo, ni pa nič novega.

Drugi dan smo dokaj zgodaj odrinili po Dolini triglavskih jezer mimo največjega jezera, imenovanega tudi Ledvička, navzgor. Na Prehodavcih je bil daljši počitek, ki so ga zopet hoteli nekateri izkoristiti po svoje. Vršac nad Zadnjico ali po domače tudi Vodnikov vršac vzbujajo od spodaj spoštovanja vredni vrh, od zgoraj pa je v bistvu le podaljšek rame sosednjega Kanjavca. Nanj ne pelje nobena pot, zato so tudi planike v njegovem naročju na varnem in naši obiskovalci so jih lahko poleg prepadnega ostenja nemoteno občudovali in fotografirali.

Za sestop smo si izbrali pot, ki je vodila nekaj časa po mulatieri, nato pa po grušču pod strmim ostenjem Vodnikovega vršca na Zadnjico v dolino Trente. Še uro sprehoda po ravnem, in že smo bili pri koči Zlatorog v Trenti. Tu se je pravzaprav naša tura od Zlatoroga v Bohinju do Zlatoroga v Trenti končala. Avtobus nas je preko Vršiča vse zdrave in zagorele od sonca odpeljal domov.

Težko je opisati vse, kar smo videli in doživeli in prepričan sem, da bo to potepanje po Triglavskem narodnem parku ostalo prav vsem v lepem spominu, četudi so imeli potem naslednje dneve težave s hojo po stopnicah. Na koncu ne smemo pozabiti, da so se prav vsi dobro držali pri hoji in upam, da se bomo prihodnje leto spet srečali skupaj, kjer bomo skušali za nekaj ur pozabiti na vsakdanje težave.

Ing. Andrej Kos

sestavil M. A.	čestitila uredništva	znamenita operana HMA	organ. združ. narod.	kraj na Pačmanu	gledališki igralci	prijeten vonj	hoja	Mostar	slovnica prvine	hudobi- ja	spodnje okone	prebiv- alka Iga	igračka punčka	Alfi Nipič	pasma pleme	šlahen plin	grški mitolo- velikan	
cigara							lesni indust. stroj											
lesni indust. stroj							otovor- jenost del te- niš.ig.											
nerav- slovec								hrošč več za- pored. strelav										
Čačin- vič Rudi			namen okrasna rastli.							enojka							natrij pristaš Barbis- na	
ptič neleta- lec				kar se namaže kos papirja						organ voha	geološ- ka doba očka							
znamka avtomobila					položaj stan	oseba iz BiMije	zvižaja prevara						nemški filozof tehnič. vod.TOŽ					
prilava za nošenje							Aloja fizi.en. za delo					tretja potenca števila					vrsta lepila	severni tečaj
točnost negibno- st												dolga os Adam Behorič						
noteska pri Bledu								Emilian Cevc	Udarec žoge preko igračka	Oral v German- ski mi- dogiji							plani- nska uje de Bneki BPKI	
pevec Pestner				dobra šenska politik shkrnje						Pičko	hrvaški šahist							
vulka- nski izmeček					star slovan	izvir	šopniti za okr. Berton- celj				pecelj pri gobi	Nino Robič Ilovka						Split tuje šenske ise
država v državi									teh.vod T O Ž D Anton Janežič									glasbe- nik Soan- Lantan
taktilni obrat										žagarski stroj								
Osvirk Anton				redka kovina														prebi- valka otoka

NAGRADNA KRIŽANKA

1. nagrada — knjiga
2. nagrada — serija značk »Hoje«
3. nagrada — komplet obešalnikov

Rešitev križanke pošljite do 15. 1. 1981 na naslov: Hoja — Uredništvo časopisa Ljubljana, Langusova 8